

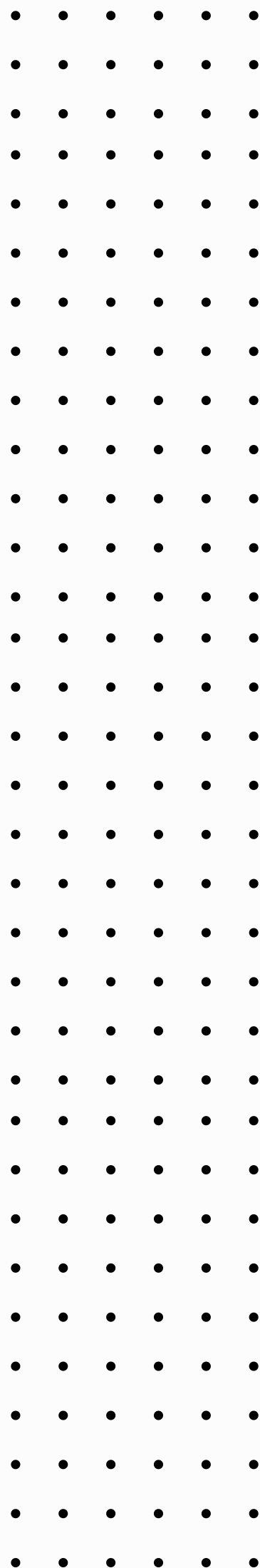
 Podkladový dokument

**KULATÝ STŮL
NÁRODNÍHO
KONVENTU O EU NA
TÉMA ZHODNOCENÍ
ČESKÉHO
PŘEDSEDNICTVÍ
V RADĚ EU**

Vít Havelka

Zuzana Kasáková

Ú n o r 2 0 2 3

Úvod

Česká republika se v červenci 2022 podruhé ve své historii ujala předsednické role v Radě Evropské unie. Obdobně jako v roce 2009, i tentokrát se klíčovým tématem českého předsednictví stala energetika. Zatímco tehdy bylo hlavním cílem urovnat ukrajinsko-ruské spory o dodávky ruského plynu do Střední Evropy, v roce 2022 se jednalo o zavedení takových opatření, aby Unie dosáhla energetické nezávislosti na plynu z Ruska a stabilizovala dodávky surovin včetně jejich ceny.

Ruská agrese na Ukrajině z února 2022 a její dopady byly reflektovány v programových prioritách České republiky a vedly k modifikaci priorit i celého předsednického tria, v jehož rámci ČR spolupracovala s Francií a Švédskem. Kromě energetické bezpečnosti se jednalo i o zvládnutí uprchlické krize a poválečnou obnovu Ukrajiny, posílení evropských obranných kapacit a bezpečnost kybernetického prostoru, strategickou odolnost evropské ekonomiky a odolnost demokratických institucí. České předsednictví muselo zároveň věnovat pozornost otázkám, které byly diskutovány ještě před ruskou agresí.

Jednalo se o velmi náročnou a složitou situaci, která vyžadovala flexibilní přístup a kompetence k dosažení jednotného postupu členských zemí Unie. To se podle řady zahraničních představitelů i domácích odborníků České republiky podařilo a Česká republika dokázala zlepšit svou reputaci a postavení v Evropské unii.

Česká republika se na výkon své předsednické role v Radě EU připravovala od poloviny roku 2018. Jednalo se nejenom o přípravu programových priorit, ale rovněž o zajištění dostatečných kapacit lidských zdrojů a zvládnutí předsednictví po stránce organizační a logistické. Významným aspektem této role je rovněž odpovídající komunikace státní správy a politických elit nejen ke svým partnerům

v EU, ale rovněž směrem k české veřejnosti. Přičemž v tomto pokladovém dokumentu je akcentována komunikace státní správy.

Účelem předkládaného materiálu není provést vyčerpávající analýzu daného tématu, ale vymezit diskuzní rámec o významu a hodnocení druhého českého předsednictví v Radě Evropské unie pro účely debaty Národního konventu o EU. Ta by se měla zaměřit na následující otázky:

1. Nakolik byla Česká republika úspěšná v implementaci svých předsednických priorit?

Česká republika si předsevzala pro své půlroční předsednictví diskutovat a posunout výrazně dopředu pět politických priorit. Ty vesměs reagovaly na probíhající ruskou válku na Ukrajině a představovaly konkrétní vizi EU do budoucnosti. V rovině legislativního procesu ale existovalo i mnoho priorit spojených s evropskou regulací. Nakolik se ČR podařilo svá předsevzetí naplnit? Kde měli čeští vyjednávající největší problémy a co se naopak dá považovat za velký úspěch?

2. Jak úspěšně vykonávala Česká republika svou předsednickou roli po organizační stránce?

Organizační zajištění představuje pro předsednickou zemi velkou výzvu jak z hlediska lidských kapacit, tak z hlediska finančního. První české předsednictví bylo po organizační a logistické stránce vysoce hodnoceno. S ohledem na menší objem finančních prostředků alokovaných na druhé předsednictví je proto vhodné zhodnotit, jak se tato skutečnost promítla v organizaci předsednictví včetně personální roviny. S tím souvisí také otázka, jaké nové kompetence zaměstnanci státní správy v kontextu předsednictví získali a jaké kompetence by bylo dobré v budoucnu doplnit.

V neposlední řadě je pak vhodné se zaměřit na způsob využití lidského kapitálu zapojeného do výkonu předsednictví i po jeho skončení. Pro Českou republiku je zásadní využít jeho zkušeností a kompetencí včetně nabídnutí relevantních pracovních pozic osobám pracujícím na unijních tématech a majících hodnotnou zkušenost s přípravou a realizací předsednictví.

3. Byla Česká republika úspěšná v propagaci svého členství v Evropské unii?

Jedním z hlavních cílů předsednictví je jak propagace České republiky směrem k partnerům v zahraničí, tak i propagace členství ČR v EU směrem dovnitř včetně vzdělávání a informování obyvatelstva o fungování EU. Před začátkem českého předsednictví byla vypracovaná a následně i implementovaná komunikační strategie.

Nyní je třeba zhodnotit, nakolik byla úspěšná a jakým způsobem i nadále využívat nástroje komunikace, které se ukázaly jako přínosné. Rovněž je v této souvislosti důležité reflektovat rozdíl mezi komunikací úřední a politickou, protože každá vyžaduje jiné přístupy.

Nakolik byla Česká republika úspěšná v implementaci svých předsednických priorit?

V obecné rovině lze konstatovat, že Česká republika dokázala během svého předsednictví prosadit celou řadu svých priorit, které reflektovaly nejenom aktuální vývoj, ale rovněž probíhající legislativní proces v rámci EU a pracovní program Komise. Důležitou podmínkou pro jejich prosazení a schválení jednotlivých opatření bylo dosažení jednoty mezi členskými státy EU.

V oblasti energetiky dosáhla ČR několika významných úspěchů. Především se podařilo schválit nařízení Rady o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu s ohledem na riziko nedostatku plynu v zimě 2022/23. Významným tématem byly také vysoké ceny energií. Po několika jednáních byla nakonec nalezena shoda a zaveden jednotný strop cen na příjmy výrobců elektřiny, které používají tzv. inframarginální technologie, jako jsou obnovitelné zdroje energie, jaderná energie a hnědé uhlí. Jako problematické se ukázalo jednání o zavedení cenového stropu na plyn. Některé země se obávaly, že po zavedení stropu se sníží dostupnost dodávek. Ke kompromisu nakonec došlo na konci českého předsednictví v prosinci a strop cen na plyn byl zaveden ve formě korekčního mechanismu v závislosti na denních průměrných cenách LNG. Tento mechanismus může přispět ke snížení rizika extrémních výkyvů cen, ke kterým docházelo v roce 2022, a zároveň zaručuje, že cena nebude nižší než cena LNG na konkurenčních trzích, protože by jinak došlo ke snížení dodávek LNG.

Kromě energetické krize bylo tématem i rozšíření balíku Fit for 55, kde se ČR podařilo po intenzivních jednáních nalézt shodu mezi rozdílnými pozicemi Evropského parlamentu a členských zemí Unie na zavedení přísnějších cílů v ochraně klimatu. Předběžné dohody bylo konkrétně dosaženo v oblasti revize systému obchodování s emisními povolenkami (EU ETS) včetně zahrnutí letecké dopravy do tohoto systému, k návrhu nařízení o sdílení úsilí zaměřujícím se na emise vyjmuté ze systému EU ETS, k návrhu nařízení ke snížení emisí CO₂

z osobních a lehkých užitkových vozidel, k návrhu revize nařízení o emisích z využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) a k návrhu na vznik Sociálního klimatického fondu. Dále se prosadily návrhy, které by měly podpořit úsilí v dekarbonizaci evropské ekonomiky, rychlejší expanzi kapacity obnovitelných zdrojů, vytvoření podmínek pro rozvoj trhu s vodíkem atd.

V prioritě vztahující se k Ukrajině se předsednictví zasadilo o přijetí tří sankčních balíčků proti Rusku (7., 8. a 9.) a cenový strop na ruskou ropu, který byl dojednán se zeměmi G7. Zároveň došlo k úplnému pozastavení vízové facilitační dohody EU-Rusko. Dále bylo dosaženo dohody o legislativním balíčku, který umožnil EU poskytnout během roku 2023 Ukrajině finanční pomoc ve výši 18 miliard EUR.

Byly také schváleny dva balíčky na vojenskou pomoc Ukrajině v rámci Evropského mírového nástroje ve výši 3,1 mld. EUR. V listopadu 2022 byla spuštěna asistenční vojenská mise EUMAM k výcviku ukrajinských vojáků na území EU. Tato mise představuje důležitý milník pro EU, protože se jedná o první vojenskou pomoc zemi mimo EU.

Vzhledem k rostoucím hrozbám dezinformací bylo důležité usilovat o posílení obranyschopnosti EU i v této oblasti. ČR se podařilo schválit vodítka ke koordinované reakci EU na hybridní kampaně, a také dohodu o podpoře společného nákupu vojenského materiálu členskými zeměmi EU. Pokud jde o prioritu kybernetické bezpečnosti, došlo k dohodě o obecném přístupu Rady k návrhu nařízení, které má za cíl zajistit vysokou úroveň kybernetické bezpečnosti v orgánech, institucích a jiných subjektech EU.

V otázce strategické odolnosti bylo klíčové reagovat na ekonomické šoky způsobené pandemií covidu-19 a růstem cen především v důsledku ruské agrese na Ukrajině. Právě závislost na importu zboží z rizikových zemí činí evropskou ekonomiku zranitelnou. Jedním z úkolů ČR bylo vyjednat dohody vedoucí ke snížení této závislosti. Především se jedná o Akt o čipech, jehož cílem je vytvořit

podmínky v evropském výzkumu a výrobě čipů s cílem dosažení minimálně 20% podílu výroby polovodičů ve světě.¹ Dále pro zvyšování odolnosti vnitřního trhu bylo důležité zahájení projednávání návrhu nástroje pro mimořádné situace na vnitřním trhu (SMEI) v září 2022 a také uzavírání obchodních dohod se třetími zeměmi. Přestože obchodní dohody jsou ve výlučné pravomoci Evropské komise, ČR významně přispěla k uzavření obchodní dohody s Chile, která pomůže EU lépe diverzifikovat surovinové zdroje. S budováním konkurenceschopnosti vnitřního trhu se ČR zasadila o dosažení politických dohod mezi Evropským parlamentem a Radou v agendě ochrany spotřebitele (návrh směrnice o spotřebitelských úvěrech a návrh nařízení o obecné bezpečnosti výrobků). České předsednictví sehrálo důležitou roli ve finalizaci meziinstitucionální deklarace vztahující se k prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu a v nalezení shody mezi členskými státy Unie k návrhu nařízení o umělé inteligenci (tzv. Akt o umělé inteligenci). Ke schválení obecného přístupu Rady k tomuto návrhu, který poprvé na úrovni EU harmonizuje pravidla vztahující se k bezpečnému používání umělé inteligence a zajištění právního rámce pro investice v této oblasti, došlo na počátku prosince.

Pokud jde o prioritu týkající se odolnosti demokratických institucí, české předsednictví se věnovalo Konferenci o budoucnosti Evropy (COFE), která představovala jedno z hlavních témat francouzského předsednictví.

V jejím případě byly s členskými státy diskutovány návrhy a doporučení, která vyplývají ze závěrečné zprávy COFE, zejména otázky vztahující se k možnosti změny procedury hlasování v Radě. Dále byl rovněž v prosinci uspořádán tzv. feedback event, kde byla možnost diskutovat i s občany. Rada rovněž našla shodu na zcela prvním využití obecného režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu ve vztahu k Maďarsku.

¹ Rada EU, „Akt o čipech: Rada přijala postoj“, *Tisková zpráva*, Rada Evropské unie, 1. prosince 2022, <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/12/01/chips-act-council-adopts-position/> (navštíveno 3. 2. 2022).

České předsednictví se rovněž zaměřilo na rozšiřování schengenského prostoru, kde se podařilo dosáhnout shody na přijetí Chorvatska k 1. lednu 2023, zatímco členství Bulharska a Rumunska odsouhlaseno nebylo.

EU přijala v souvislosti s válečnou agresí Ruska vůči Ukrajině řadu omezujících opatření. Aby došlo k zabránění jejich obcházení, Rada pod českým vedením přijala rozhodnutí o zařazení porušování omezujících opatření na seznam „unijních trestných činů“, který je uveden ve Smlouvě o fungování EU.

S ohledem na širokou agendu předsednictví je důležité v rámci debaty Národního konventu diskutovat, ve kterých prioritách či tématech dosáhla Česká republika klíčových úspěchů a ve kterých naopak takových výsledků nedosáhla. Zároveň je v tomto kontextu vhodné akcentovat, jaká témata vyžadovala z hlediska dosažení shody nejvíce lidských i časových kapacit a jak výkon v této oblasti přispěl ke zlepšení obrazu České republiky v Evropské unii.

Jak úspěšně vykonávala Česká republika svou předsednickou roli po organizační stránce?

Před začátkem českého předsednictví v červenci 2022 se odborná i laická veřejnost ptala, zdali bude česká státní správa schopna řádně dostát svým úkolům. Důvodem byl výrazně nižší alokovaný rozpočet, než tomu bylo během prvního předsednictví v roce 2009. Při výkonu předsednictví nejde totiž pouze o množství a kvalitu doprovodných a propagačních akcí, ale především o kapacitu úředního aparátu zvládat výrazně větší množství evropské agendy. Předsedání Radě EU závisí na kvalitě diplomatického sboru a státních úředníků. Jsou to tito lidé, kteří se přímo podílejí na definování agendy, vyjednávání kompromisů a analýze problémů. Bez dostatečného a kvalitního personálního zajištění není možné předsednickou roli řádně vykonávat.

V této souvislosti vyvolal kontroverze především první vládní návrh z roku 2019, který stanovil rozpočet předsednictví na cca 1,2 miliardy CZK.² Jednalo se nominálně o přibližně čtvrtinu toho, co měl český stát k dispozici v roce 2009. Pokud by se započítala i inflace, byla by celková alokace ještě o polovinu nižší. Na druhou stranu je pravdou, že vláda Andreje Babiše uvažovala nad konceptem předsednictví zcela jinak než vláda Mirka Topolánka. Hlavní ideou bylo se soustředit spíše na tzv. Brussels based předsednictví a výrazně omezit výjezdy a neformální zasedání Rady EU v českých regionech a soustředit vrcholná jednání do hlavního města. Stejně tak bylo jasné, že se předsednictví bude výrazně méně propagovat navenek i dovnitř České republiky. Tato situace se však postupem času měnila a po dlouhých diskuzích došlo ke dvěma postupným navýšením celkového rozpočtu. Nejprve v létě roku 2021 odsouhlasil kabinet Andreje Babiše dodatečných 200 milionů CZK, a na jaře 2022 zvýšila vláda Petra Fialy alokaci o dalších 400 milionů CZK.³

Bez ohledu na celkovou velikost rozpočtu je však nutné se ptát, zdali byly alokované finanční prostředky účelně využity. Před státní správou z tohoto hlediska stály tři velké úkoly. Musela přijmout poměrně velké množství dodatečné pracovní síly, poskytnout svým zaměstnancům pracujícím na předsednictví odpovídající odbornou přípravu a zároveň vhodně nastavit meziresortní a meziinstitucionální komunikaci. Předpokládalo se, že se do výkonu předsednictví zapojí velká část úředníků věnujících se tématům, která nepřímo souvisela s EU.

Za tímto účelem byly napříč českou státní správou vytvořeny čtyři kategorie pracovníků definované dle jejich předpokládané činnosti v rámci předsednictví.

² Radiofórum, „HLASUJTE: Jak hodnotíte rozpočet pro české předsednictví EU v roce 2022?“, *Český rozhlas Plus*, 16. říjen 2019, <https://plus.rozhlas.cz/hlasujte-jak-hodnotite-rozpocet-pro-ceske-predsednictvi-eu-v-roce-2022-8091268> (navštíveno 3. 2. 2023).

³ Boubínová, M., „Na české předsednictví půjde o 400 milionů víc. Číslo Babišovy vlády jsem nedokázal rozklíčovat, napsal Stanjura“, *Deník N*, 9. února 2022, <https://denikn.cz/805382/na-ceske-predsednictvi-rade-eu-pujde-o-400-milionu-vic-cislo-babisovy-vlady-jsem-nedokazal-rozklicovat-napsal-stanjura/> (navštíveno 3. 2. 2023).

Do třetí a nejpočetnější kategorie „národních expertů“ byla zařazena většina státních zaměstnanců. U nich se předpokládalo, že se budou nadále věnovat své práci ze sektorového hlediska a podporovat vyšší kategorie úředníků na základě své expertízy. Do druhé kategorie spadali národní delegáti, kteří již byli v kontaktu se zahraničními partnery, ale nepředsedali pracovním skupinám. To měla na starosti první kategorie zaměstnanců, kteří se přímo podíleli na vyjednávání, předsedali pracovním skupinám a byli zodpovědní za pokrok v diskuzi nad projednávanými návrhy. Čtvrtou kategorií představoval organizačně-logistický personál.

Česká státní správa se snažila svým zaměstnancům poskytnout odpovídající vzdělání dle svého zařazení do příslušných kategorií. V naprosté většině se jednalo o online kurzy, což bylo způsobeno i zhoršenou epidemiologickou situací. Pro třetí kategorii to byly lekce z fungování Evropské unie a národního systému koordinace evropských politik. Druhá kategorie zaměstnanců měla například k dispozici vzdělávání v komunikačních dovednostech.

Předpokládalo se, že právě tyto osoby budou mít na starosti velké množství organizačních úkolů, a proto bylo žádoucí vytvořit standardizovaný způsob komunikace se zahraničními partnery. Poslední (první) kategorie sestávající se z předsedů pracovních skupin a jejich alternátů pak měla možnost navštěvovat kurzy negociačních dovedností. V praxi se ale ukázalo, že o ne všechna tréninková schémata byl velký zájem, a proto i když byly kurzy původně určeny pro jiné kategorie zaměstnanců, mohly v praxi osoby například ze třetí kategorie navštěvovat i semináře o vyjednávání, které byly určeny pro první kategorii. Je tedy otázkou, zda byl celý systém správně nastaven a zda jednotlivé kurzy byly dostatečně přínosné. V případě, že ano, dala by se předpokládat spíše jejich naplněnost.

S přípravnými kurzy souvisí i otázka kompetencí a znalostí, které si museli státní úředníci osvojit během samotného předsednictví. Velké množství

zaměstnanců vykonávalo činnosti, které předtím neměli na zodpovědnost, nebo se jednalo o výrazné zvýšení jejich náročnosti. Za zmínku stojí například pravidla pro zadávání veřejných zakázek, organizace setkání pracovních skupin či zvýšená nutnost meziresortní a meziinstitucionální komunikace v rámci českých úřadů i evropských institucí. Bylo by proto dobré v rámci Národního konventu zhodnotit, jaké nové zkušenosti a schopnosti předsednictví v Radě EU přineslo a jak na nich případně stavět do budoucna.

Další podotázkou v rámci této kapitoly je využití potenciálů státních zaměstnanců po skončení předsednictví. V roce 2009 měla Česká republika neblahou zkušenost s tím, že drtivá většina osob podílejících se na předsednictví nakonec státní správu opustila. Navíc od té doby došlo k velké generační obměně, takže pouze omezené množství současných zaměstnanců mělo předchozí zkušenosti s předsednickou rolí. Je proto důležité se v rámci Národního konventu zamýšlet nad tím, jaké další kroky by měly být přijaty, aby český stát dokázal využít potenciál zaměstnanců zapojených do předsednictví s ohledem na jejich zkušenosti. Jednou z možností je například podpora při získávání postů v rámci struktury Evropské unie. Doposud Česká republika v této věci výrazně zaostávala a nyní existuje velká příležitost tento negativní trend otočit.

Posledním podtématem v rámci této kapitoly je zhodnocení organizačně-logistické stránky předsednictví, zejména s ohledem na zajištění akcí na vrcholné úrovni, které se uskutečnily v České republice. Česká republika měla jedinečnou příležitost hostit historicky první setkání Evropského politického společenství, které se uskutečnilo v říjnu na Pražském hradě a které předcházelo neformálnímu summitu EU-27. Kromě toho se v Praze uskutečnilo čtrnáct neformálních ministerských zasedání, mnohdy za účasti partnerů ze třetích zemí či delegací z Ukrajiny. Tématem Národního konventu bude proto zhodnotit, jak se Česká republika ujala tohoto úkolu a jak se povedlo tato jednání zajistit po organizační a bezpečnostní stránce.

Byla Česká republika úspěšná v propagaci svého členství v Evropské unii?

Jedním z hlavních cílů předsednictví v Radě EU je komunikace vůči veřejnosti za účelem propagace českého členství v Evropské unii a zvýšení povědomí o fungování Unie. Z historických sociologických dat je zřejmé, že vykonávání předsednické role má velmi pozitivní vliv na podporu veřejnosti pro členství EU a také oblíbenost této organizace. V roce 2009 například výrazně klesl počet lidí, kteří by hlasovali pro odchod ČR z Evropské unie, a to i přes nastupující finanční a ekonomickou krizi. Vzhledem k tomu, že se jedná o obecný trend přítomný ve všech předsednických zemích EU, dal se očekávat i pozitivní vliv v ČR.

Podařilo se však čísla udržet více méně stabilní na úrovni kolem 50 %. Za normálních okolností v případě ekonomických problémů a vysoké nespokojenosti s politikou by podpora členství klesala tak, jak tomu bylo v letech 2009–2013 a 2015–2017. Nyní se ale díky předsednictví Česká republika tomuto trendu vyhnula. Je jisté, že bez předsednictví by se Česká republika ocitla v podobné pozici ve vztahu k EU jako během migrační krize.

V roce 2020 vznikla Strategická komunikační skupina skládající se z Odboru komunikace evropských záležitostí Úřadu vlády ČR, příslušných odborů na sektorových ministerstvech a Úřadu vlády ČR a Stálého zastoupení ČR v Bruselu. Dle potřeby se diskuzí strategické skupiny účastnili i externí odborníci, akademická obec, stakeholdeři apod. Skupina měla na kromě průběžné koordinace komunikace na starosti i přípravu propagace předsednictví včetně komunikační strategie, která byla vypracována ve velkém předstihu a byla založena na doporučeních vzešlých z analýz odborné veřejnosti. Za tímto účelem bylo vypsáno několik navzájem navazujících výzkumných tendrů přes Technologickou agenturu ČR. Výsledkem byl ucelený komunikační manuál popisující metody komunikace včetně definice využívaných platforem a vytipování cílových skupin se specifickými nástroji oslovení. Mezi hlavní prostředky patřily

kromě oficiálních internetových stránek především Twitter, Facebook a Instagram doplněné o doprovodné a kulturní akce.

V obecné rovině se skupiny dají rozdělit na odbornou veřejnost/novináře, běžnou českou populaci a zahraniční experty. Pro první kategorii bylo využíváno především přímé komunikace a organizování specifických akcí. Novináři měli také k dispozici pravidelný informační servis včetně neformálních briefingů, workshopů nebo diskuzních kulatých stolů. Během kulatého stolu organizovaného Institutem pro evropskou politiku EUROPEUM v prosinci 2022 byla právě tato praxe zaměřená na novináře velmi oceňovaná a přispěla k lepší informovanosti médií, která mohla zprávy dále rozšiřovat. Dále byl v souladu s obvyklými zvyklostmi předsednictví využíván Twitter v české a anglické mutaci.

Kategorie zahraničních expertů byla poměrně specifická. Nebyl pro ni vytvořen samostatně dedikovaný informační portál, ale důraz byl kladen na neformální komunikaci a přímé kontakty, a komunikaci pomocí twitterových účtů či oficiální webové stránky předsednictví. Důležité zde také bylo zapojení MZV ČR a zastupitelských úřadů ČR v zahraničí včetně Českých center do propagace a komunikace předsednictví v zahraničí.

Na širokou veřejnost se pak zaměřovala komunikace skrze oficiální předsednické sociální sítě či webové stránky, a také i prostřednictvím standardního tzv. Integrovaného komunikačního systému, který se skládá z Eurofonu, Eurocenter a Euroskopu. Kromě toho státní správa komunikovala pomocí účtu na Facebooku, kde se mísily oficiální informace s odlehčenou formou tak, aby obsah byl edukativně-informačního charakteru a zároveň dokázal nalákat pozornost širší veřejnosti. Tyto aktivity byly obohaceny o dvě vlny mediální kampaně či spolupráci s veřejnoprávními médii na širokospektrálním mediálním pokrytí.

Kromě těchto nástrojů se jako klíčová ukázala práce i s dalšími médii, která přinášela rozšířené zpravodajství o evropské politice. Český rozhlas tak například

vytvořil dedikovaný program Bruselské chlebičky a Hospodářské noviny připravily newsletter Ředitelé Evropy. Bez těchto aktivit by celkový zásah byl zcela jistě výrazně menší.

Kulturní a doprovodné akce českého předsednictví byly zahájeny již v lednu 2022 a jejich počet se zintenzivnil v červnu s poukazem na blížící se předsednictví v Praze. Celkem během předsednictví nejen v Praze, ale i v dalších regionech České republiky a v zahraničí (většina se uskutečnila v Bruselu, ale i v dalších zemích EU i mimo ni) proběhlo přes 200 akcí tohoto typu. Zapojeni byli nejenom aktéři státní správy a samosprávy, ale také zástupci akademické, kulturní či podnikatelské obce.

Na základě výše zmíněného vyvstává několik otázek, na které by se měl Národní konvent o EU zaměřit. Zprv by bylo dobré zhodnotit zkušenosti s prací s daty a vstupy expertní a akademické obce. Ačkoli státní správa a Úřad vlády ČR v minulosti využívaly výzkumné projekty pro nastavení komunikace evropských záležitostí, předsednictví tento trend výrazně posílilo. V průběhu předsednictví měl Úřad vlády ČR k dispozici kontinuální monitoring průzkumů veřejného mínění, ze kterého vycházela předsednická komunikace v online i offline prostoru. Dále například změna internetových stránek Euroskopu přímo vycházela z odborných studií a doporučení. V budoucnosti by takto nabyté nové zkušenosti mohly být využity pro další zkvalitnění komunikačních nástrojů veřejné správy.

Zadruhé je vhodné zhodnotit komunikační strategii jako celek. Nakolik z obecného hlediska prospěla informovanosti české veřejnosti, expertní obce a zahraničních partnerů o tom, jakým způsobem Česká republika vyvíjí aktivitu, jak přistupuje k tématům probíraným na evropské úrovni a co obecně od evropské integrace očekává.

S tím souvisí například i zavedená praxe neformálních briefingů pro novináře před jednáním Rady EU / Evropské rady, o průběhu vyjednávání apod.

Otevřená komunikace má ve výsledku skrze média i pozitivní vliv na českou a zahraniční veřejnost.

V neposlední řadě stojí za zamyšlení zkušenosti s využíváním nových nástrojů typu sociálních sítí a profesionalizace komunikace ve státní správě. Obecně existovala snaha o změnu stylu komunikace, která se měla více zaměřovat na potřeby předem vytipovaných cílových skupin. Jinak tedy probíhala komunikace se širokou veřejností, jinak s odborníky a novináři.

Závěr

Diskuze o hodnocení druhého českého předsednictví v Radě EU představuje příležitost pro Českou republiku využít jeho potenciál pro své další působení v Evropské unii nejenom z hlediska priorit, ale také lidských zdrojů. Zároveň je důležité výsledky českého předsednictví prezentovat české veřejnosti za využití nejrůznějších nástrojů a platforem.

Tyto klíčové aspekty českého předsednictví by měly být předmětem debaty v rámci kulatého stolu Národního konventu o EU se zapojením nejrůznějších aktérů, ať již se jedná o zástupce politických stran či hnutí, členy Parlamentu ČR, zástupce státní správy, sociálních partnerů, akademické obce či nevládních organizací.

Zdroje

Boubínová, M., „Na české předsednictví půjde o 400 milionů víc. Číslo Babišovy vlády jsem nedokázal rozklíčovat, napsal Stanjura“, *Deník N*, 9. února 2022, <https://denikn.cz/805382/na-ceske-predsednictvi-rade-eu-pujde-o-400-milionu-vic-cislo-babisovy-vlady-jsem-nedokazal-rozklicovat-napsal-stanjura/> (navštíveno 3. 2. 2023).

České předsednictví v Radě Evropské unie, <https://czech-presidency.consilium.europa.eu/cs/> (navštíveno 3. 2. 2023).

ČTK, „Spousta dobré práce, úspěšné, vynikající. Tak hodnotí české předsednictví analytici“, *Euractiv.cz*, 21. 12. 2022, <https://euractiv.cz/section/ceske-predsednictvi-eu-2022/news/spousta-dobre-prace-uspesne-vynikajici-tak-hodnoti-ceske-predsednictvi-analytici/> (navštíveno 3. 2. 2023).

„Czech Presidency of the EU“, *Politico.eu*, <https://www.politico.eu/tag/czech-presidency-of-the-eu/> (navštíveno 3. 2. 2023).

Osmnáctiměsíční program Rady (1. ledna 2022 – 30. června 2023), POLGEN 191, 14441/21 Rada Evropské unie, Brusel, 10. prosince 2021, <https://czech-presidency.consilium.europa.eu/media/kaadvexp/trio-programme-czech.pdf> (navštíveno 3. 2. 2023).

„Předsednictví ČR v Radě EU“, *Euroskop.cz*, <https://euroskop.cz/category/predsednictvi-cr-v-rade-eu/> (navštíveno 3. 2. 2023).

Program českého předsednictví v Radě Evropské unie, <https://czech-presidency.consilium.europa.eu/media/edkb5w41/program-cz-pres.pdf> (navštíveno 3. 2. 2023).

Rada EU, „Akt o čipech: Rada přijala postoj“, *Tisková zpráva*, Rada Evropské unie, 1. prosince 2022, <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/12/01/chips-act-council-adopts-position/> (navštíveno 3. 2. 2022).

Radiofórum, „HLASUJTE: Jak hodnotíte rozpočet pro české předsednictví EU v roce 2022?“, *Český rozhlas Plus*, 16. říjen 2019, <https://plus.rozhlas.cz/hlasujte-jak-hodnotite-rozpocet-pro-ceske-predsednictvi-eu-v-roce-2022-8091268> (navštíveno 3. 2. 2023).

Zachová, A., „Evropa potřebuje dlouhodobou vizi a odvážné činy, ne jen slova, říká expertka na EU politiku“, *Euractiv.cz*, 24. 1. 2023, <https://euractiv.cz/section/ceske-predsednictvi-eu-2022/interview/evropa-potrebuje-dlouhodobou-vizi-a-odvazne-ciny-ne-jen-slova-rika-expertka-na-eu-politiku/> (navštíveno 3. 2. 2023).

A autorech

Vít Havelka studuje doktorský program na Katedře evropských studií, IMS, Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Zaměřuje se na institucionální vztahy EU a jejích členských států, EU rozpočet, europeizaci a transformativní roli Evropské unie. Od ledna 2016 byl zaměstnán Velvyslanectvím Norského království v České republice na pozici Political Officer a od roku 2018 pracuje v EUROPEUM jako výzkumný pracovník.

Zuzana Kasáková vystudovala západoevropská studia na Institutu mezinárodních studií FSV UK, kde získala také doktorát. Studovala na řadě zahraničních univerzit – University of Cambridge (1999), University of Edinburgh (2000), University of Glasgow (2000/2001) a London School of Economics and Political Science (2004). V roce 2004 absolvovala stáž u Skotské národní strany v britském parlamentu a o pět let později ve sdružení Europaeum, University of Oxford. Od roku 2005 přednáší na Fakultě sociálních věd. V únoru 2012 byla zvolena předsedkyní Akademického senátu FSV UK. Je také přidruženým výzkumným pracovníkem Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM. Zabývá se politickým vývojem a historií Velké Británie (zejména tzv. keltského okraje), historií a institucemi EU, regionální politikou EU, regionalismem a nacionalismem tzv. “národů bez státu” v Evropě. Podílí se také na řešení zahraničních a tuzemských projektů, nejenom výzkumných, ale i těch, které se zaměřují na inovaci studia a přiblížení problematiky EU studentům a pedagogům na středních školách.

EUROPEUM

Institut pro evropskou politiku EUROPEUM je neziskový, nepolitický a nezávislý think tank zaměřený na evropskou integraci a soudržnost. **EUROPEUM** přispívá k posilování demokracie, bezpečnosti, stability, svobody a solidarity v celé Evropě a k aktivní účasti České republiky v Evropské unii. **EUROPEUM** provádí původní výzkum, organizuje veřejné akce a vzdělávací aktivity a formuluje nové názory a doporučení pro zlepšení domácí i evropské politiky.